

okg. adv.

Advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
Kadeverbetering Kattendiep-Ramspol
te Kampen

16 januari 1997

837-31

ISBN 90-421-0147-4
Utrecht, Commissie voor de milieu-effectrapportage.

commissie voor de milieu-effectrapportage

Gedeputeerde Staten van Overijssel
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

uw kenmerk
MWA 96/2441

uw brief
d.d. 22 november 1996

ons kenmerk
U19-97/Sf/ao/837-32

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieu-
effectrapport Kadeverbetering Kattendiep-
Ramspol te Kampen

doorkiesnr.
(030) 234 76 38

Utrecht,
16 januari 1997

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de kadeverbetering Kattendiep-Ramspol te Kampen. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

ir. M.M.U. van Dis
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Kadeverbetering Kattendiep-Ramspol
te Kampen

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport Kadeverbetering
Kattendiep-Ramspol te Kampen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieu-effectrapport over
de kadeverbetering Kattendiep-Ramspol te Kampen,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Overijssel door de Commissie voor de milieu-
effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Kadeverbetering Kattendiep-Ramspol te Kampen

de secretaris

ir. R.I. Seijffers

de voorzitter

ir. M.M.U. van Dis

Utrecht, 16 januari 1997

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Probleemstelling en doel	4
2.1 Probleemstelling	4
2.2 Doel	5
3. Beschrijving en waardering van het plangebied	6
3.1 Inleiding	6
3.2 Landschap	6
3.3 Natuur	6
3.4 Cultureel erfgoed	7
3.5 Ruimtelijke functies	7
4. Beleidskader en besluitvorming	8
5. Visie op de kadeverbetering	8
6. Voorgenomen activiteit en alternatieven	9
6.1 Alternatieven, algemeen	9
6.2 Inperking principe-oplossingen/varianten	9
6.3 Meest milieuvriendelijk alternatief	10
7. milieugevolgen	11
7.1 Algemeen	11
7.2 Landschap	11
7.3 Natuur	12
7.3.1 Geomorfologie	12
7.3.2 Flora, vegetatie en fauna en ecologische relaties	12
7.4 Cultureel erfgoed	12
8. Vergelijking van alternatieven	13
9. Leemten in informatie	13
10. Evaluatieprogramma	14
11. Vorm en presentatie	14
12. Samenvatting van het MER	15

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 november 1996, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Openbare kennisgeving in Staatscourant nr. 226 d.d. 21 november 1996
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Het Waterschap IJsseldelta heeft het voornemen om voor de kade Kattendiep-Ramspol een verbeteringsplan te ontwikkelen met als uitgangspunt een inundatiefrequentie van 1/500 per jaar. Ter ondersteuning van de besluitvorming over het dijkverbeteringsplan ex artikel 7 van de Wet op de waterkering wordt milieu-effectrapportage uitgevoerd.

De Commissie meent dat in het milieu-effectrapport (MER) voor dit waterkeringstraject in het bijzonder de volgende onderwerpen, die deels in onderlinge samenhang staan, aandacht behoeven:

- Een typering van de waterstaatkundige toestand van de IJssel- /Vechtmonding, Zwarte Water en Ketelmeer. Daarbij gaat het om de optredende gevaren in maatgevende omstandigheden voor het ter beschermen gebied, de betekenis van de aan te leggen keersluis Ramspol daarbij en de rol van de te verbeteren kade Kattendiep-Ramspol in dit geheel.
- Een vertaling van de gestelde inundatiefrequentie van 1/500 per jaar in ontwerpcriteria voor de kade.
- Een visie op de kade in samenhang met de strook land tussen de kwelsloot binnendijks en oeverlijn buitendijks, waarbij aandacht wordt geschonken aan de betekenis van die strook voor agrarische en ecologische belangen en de betekenis van de kade als 'definitieve begrenzing' van de stapsgewijs gegroeide Kampereilanden. Duidelijk moet worden hoe de nieuwe vormgeving van de kade met deze visie is verbonden.

De Commissie meent dat door de ligging van de kade en de aard van de noodzakelijke maatregelen in hoofdlijnen er nauwelijks aanleiding is om alternatieven te ontwikkelen zoals bij veel andere dijkvakken gebruikelijk. Waarden die niet in het geding zijn hoeven niet (gedetailleerd) beschreven te worden. Dat neemt niet weg, dat voor enkele aspecten, zoals hiervoor aan de orde gesteld, sprake is van te maken keuzes, waarover het MER helderheid moet verschaffen.

1. INLEIDING

Het Waterschap IJsseldelta heeft het voornemen om voor de kade Kattendiep-Ramspol, gelegen in de gemeente Kampen, een verbeteringsplan te ontwikkelen. Ter ondersteuning van de besluitvorming over het dijkverbeteringsplan ex artikel 7 van de Wet op de waterkering (goedkeuringsbesluit) wordt milieu-effectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd.

Het waterkeringstraject is circa 3 km lang, gelegen tussen de te bouwen keersluis Ramspol en de reeds verhoogde kade Ganzensluis-Kattendiep.

Per brief van 22 november 1996 (zie bijlage 1) steide het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel als bevoegd gezag in deze m.e.r.-procedure, de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid advies uit te brengen voor de richtlijnen voor het op te stellen milieu-effectrapport (MER).

De openbare bekendmaking van de start van de m.e.r. vond plaats in de Staatscourant van 21 november 1996 (zie bijlage 2).

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage¹. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Het doel van het advies is de gewenste inhoud voor het MER aan te geven, dat wil zeggen aan te geven welke informatie nodig is voor het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming. Dit advies richt zich vooral op die onderwerpen en punten die in het MER nader toegelicht en onderzocht moeten worden en verder op die stappen in het planvormingsproces die nog uitgewerkt moeten worden.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen², die zij in afschrift van het bevoegde gezag heeft ontvangen.

1 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

2 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."

2.1 Probleemstelling

In de probleemstelling moet worden beschreven voor welke (bestaande en/of toekomstige) knelpunten het voornemen een oplossing moet bieden.

De startnotitie vermeldt dat de kade tussen Kattendiep en Ramspol momenteel een inundatiefrequentie heeft van circa 1/100 per jaar. Als gevolg van de bouw van de keersluis Ramspol zal deze inundatiefrequentie toenemen tot circa 1/50 per jaar. Deze norm is lager dan de, in verband met het economisch belang van het achterliggende gebied, door Provinciale Staten van Overijssel vastgestelde norm van 1/500 per jaar.

De Commissie is van mening, dat de toekomstige kruinhoogte niet uitsluitend een afhankelijkheid heeft met de genoemde inundatiefrequentie. De toekomstige kruinhoogte van de kade beïnvloedt ook de waterstand onder maatgevende omstandigheden van het Ketelmeer^{3]} en op de IJssel (de omgeving van Kampen) en kan als zodanig consequenties hebben voor de in dit gebied aanwezige waterkerende constructies. Dit moet in de uitwerking van de probleemstelling worden meegenomen.

In het MER dient de noodzaak tot kadeverbetering te worden gemotiveerd met een toespitsing op de volgende punten:

- Een typering van de waterstaatkundige toestand, de optredende gevaren en de daarbij horende oplossingsrichtingen voor het gebied dat door de aanleg van de keersluis bij Ramspol beïnvloed wordt. Daarbij moet aangegeven worden wat de dijk- en kade-ringen zijn, welke stukken land zij beschermen of welke watersystemen zij scheiden en welke veiligheids- of inundatiefrequenties hiervoor vastgesteld zijn. Dit, om de betekenis en de functie(s) van de nieuwe kade Kattendiep -Ramspol onder maatgevende omstandigheden duidelijk te maken in het totale waterbeheersingssysteem van de IJssel-/Vechtmonding (Ketelmeer/IJsselmeer). Daarbij dient te worden aangegeven wat nu feitelijk voor het achterliggende gebied (Kampereiland) de optredende gevaren zijn: welke daarvan door deze kade bestreden moeten worden en welke tekortkomingen de kade heeft om aan de gestelde eis(en) te kunnen voldoen. De beperkende invloed van de keersluis Ramspol op de hier te kiezen oplossingen moet daarbij duidelijk worden. Daarbij kan onder meer gebruik worden gemaakt van de resultaten van de Ramspol 2-studies.

3 Zie ook reactie 5 (bijlage 4).

- Duidelijk moet worden gemaakt hoe de gestelde inundatiefrequentie van 1/500 per jaar moet worden vertaald in ontwerpcriteria voor de kade en op grond van welke criteria de kruinhoogte bepaald wordt.
- Geef aan welke bezwijkmechanismen relevant kunnen zijn, zoals erosie van het binnentalud bij overstromen onder maatgevende omstandigheden, wat de technische tekortkomingen van de kade zijn en wat de mogelijke oplossingen daarvoor zijn.
Aangetoond dient te worden dat de te treffen maatregelen effectief zijn voor de technische tekortkomingen dan wel het betreffende bezwijkmechanisme. Bij het zoeken naar oplossingen kan tevens de meest recente kennis worden betrokken over hoe de erosiebestendigheid van graslandvegetaties kan worden bevorderd.
- Een duidelijke motivatie voor de wenselijkheid van overloopbestendigheid, gegeven een inundatiefrequentie van 1:500. Daarbij doelt de Commissie vooral op een balans tussen de te treffen voorzieningen en het rendement daarvan, gegeven de (geringe) frequentie waarmee deze voorzieningen feitelijk zullen dienen. Dit moet worden afgezet tegen de kans dat de kade bij overlopen zonder aanvullende voorzieningen bezwijkt en de mate waarin dit serieuze gevaren oplevert.

De beschrijving van de technische tekortkomingen van de huidige kade is vooral van belang om de noodzaak van voorgestelde verbeteringsmaatregelen te onderbouwen.

LNC-aspecten

Het regeringsstandpunt over dijkverbeteringen houdt in dat, naast het bereiken van de gewenste veiligheid, ook het behoud en de ontwikkeling van LNC-waarden (Landschap, Natuur en Cultuurhistorie) belangrijke uitgangspunten dienen te zijn. In de startnotitie is de doelstelling opgenomen om, bij de beoogde versterking van het kadevak tevens de landschaps-, natuur- en cultuurhistorische waarden te ontzien en waar mogelijk te versterken en rekening te houden met de functies (ruimtegebruik) op en langs de kade.

Richtlijnen met betrekking tot de LNC-waarden worden uitgewerkt in de hoofdstukken 3, 6 en 7.

2.2 Doel

Uitgaande van de vastgestelde inundatiefrequentie van 1/500 per jaar dient het doel van de voorgenomen activiteit helderder dan in de startnotitie te worden verwoord (zie ook § 2.1).

3. **BESCHRIJVING EN WAARDERING VAN HET PLANGEBIED**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

3.1 Inleiding

Bij de beschrijving van de bestaande toestand behoeven, na een typering in hoofdlijnen van het plangebied, alleen die elementen (gedetailleerd) te worden beschreven die daadwerkelijk door de kadeverbetering worden beïnvloed in hun functioneren of in hun ontwikkelingskansen. Daarbij verdienen bijzondere aandacht:

- de veranderingen in de percelen direct gelegen aan de kade onder invloed van met name het beleid van de provincie, zoals verwoord in het streekplan;
- (de relatie met) het project natuurontwikkeling IJsselmonding.

3.2 Landschap

In de startnotitie is voor een belangrijk deel voldoende inzicht gegeven in de bestaande landschappelijke waarden van de kade en omgeving. Hoe deze kade zich verhoudt tot de andere (belendende) kades en dijken die het Kampereiland omringen dient in het MER nog nader te worden belicht.

3.3 Natuur

Geomorfologie en bodem

Het MER dient een beeld te geven van de geomorfologie in het studiegebied (bestaande hoogteverschillen en bodemopbouw) die buitendijks en binnendijks in het geding kunnen zijn.

Flora, vegetatie, fauna en ecologische relaties

In het MER dient gemotiveerd te worden welke flora, vegetatie, fauna en ecologische relaties door het voornemen beïnvloed kunnen worden. De herkomst van de gebruikte informatie dient te worden aangegeven.

De beschrijving in het MER kan grotendeels worden ontleend aan de in het kader van de beide m.e.r. 's Keersluis Ramspol en het project Natuurontwikkeling IJsselmonding reeds uitgevoerde inventarisaties. Zonodig dienen de inventarisaties nog geactualiseerd te worden.

3.4 Cultureel erfgoed

In de startnotitie is voor een belangrijk deel een voldoende beschrijving gegeven van het cultureel erfgoed.

In het MER dient nagegaan te worden of de huidige kadevorm als een cultuur-historische waarde moet worden beschouwd, bijvoorbeeld in relatie tot andere Zuiderzeedijken en -kades en in relatie tot de historische opeenvolging van kades op de Kampereilanden. Daarbij dient duidelijk te worden of het symmetrische flauwe profiel een waterstaatkundige reden had of niet.

3.5 Ruimtelijke functies

In het MER dient beschreven te worden wat de kadeversterking betekent voor het gebruik van de aanliggende percelen⁴].

De Commissie heeft de indruk, dat het om waterstaatkundige (beheers) redenen gewenst kan zijn de nieuwe kade niet op een intensieve wijze agrarisch te benutten. Een meer extensief beheer kan gunstiger zijn voor de sterkte van de kade.

Het verdient aanbeveling na te gaan in hoeverre door middel van inrichting en beheer de functie van de kade voor de natuur valt te vergroten. Indien gewenst kan daarbij aansluiting worden gezocht met aangrenzende relatienotagebieden (bijvoorbeeld door het streven naar aansluitende beheerseenheden zonder scheidingen).

Indien ten gevolge van de kadeversterking en het streekplanbeleid de landbouwkundige functie van de strook land tussen kwelsloot en oever, waaronder de kade, geheel wegvalt, zal landbouwkundig gebruik nauwelijks een onderscheidende factor meer zijn voor eventueel te ontwikkelen alternatieven. Anderzijds kunnen er belangrijke relaties bestaan tussen de vorm, de uitvoering en het beheer van de kade en de ontwikkeling van de aanliggende percelen conform het streekplanbeleid. De huidige situatie en de ontwikkelingskansen moeten daarom worden omschreven, dit mede in relatie tot het natuurontwikkelingsproject IJsselmonding.

4 Zie ook reacties 2, 3 en 4 (bijlage 4).

4. **BELEIDSKADER EN BESLUITVORMING**

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm;

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

Beleidskader

In de startnotitie is in het algemeen op voldoende wijze ingegaan op overheidsbesluiten, zoals vastgelegd in beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten die eisen stellen of beperkingen opleggen aan de besluitvorming over de voorgenomen activiteit.

Aangegeven moet worden hoe de invulling van het besluit van Provinciale Staten over de inundatiefrequentie van de kade (1/500 per jaar) leidt tot randvoorwaarden en uitgangspunten en speelruimte daarin voor dit voornemen.

In het MER dienen tevens het belang en de hardheid van de wensen, zoals vermeld in § 3.5 van de startnotitie nader te worden gemotiveerd.

Te nemen besluiten

In de startnotitie is voldoende beschreven voor welk besluit het MER wordt opgesteld en welke overheidsinstantie dit besluit zal nemen. Ook is reeds duidelijk gemaakt volgens welke procedure dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken.

5. **VISIE OP DE KADEVERBETERING**

De ontwikkeling van een visie op de kadeverbetering is nodig om de knelpunten te identificeren en als eerste stap om het aantal mogelijke oplossingen in te perken.

De Commissie beveelt aan ruim aandacht te besteden aan de visie. Daarbij dienen de ruimtelijke betekenis van de kade en de aanliggende percelen (van kwelsloot tot oever) duidelijk te worden (hoe de versterkte kade functioneert binnen deze strook) en dienen duidelijke prioriteiten te worden gesteld ten aanzien van het ecologisch belang en het landbouwkundig belang.

Gegeven de aard van het kadeverbeteringsvraagstuk beveelt de Commissie aan, voor die punten waar binnen de visie op grond van de gestelde uitgangspunten keuzes kunnen worden gemaakt, dat ook te doen. Dat wil zeggen dat alleen alternatieven moeten worden ontwikkeld voor relevante, gelijkwaardige oplossingsrichtingen die wezenlijk andere effecten hebben.

Om het aantal alternatieven/varianten te beperken moeten (op voorhand) in ieder geval de volgende vragen worden beantwoord:

- Kan de kade te zamen met de aanliggende percelen als een extensieve graaseenheid beheerd worden en stelt dit eisen aan het dwarsprofiel?
- Stelt het waterstaatkundige probleem eisen aan de kadevorm die kunnen afwijken van het bestaande beeld? Zo ja, wordt dan gekozen voor het zo mogelijk in stand houden van de huidige vorm of gekozen voor een nieuwe vorm en vanuit welke achtergronden? Hoe sluit dit aan bij de omgeving en aanliggende dijkvakken?
- Zijn er waterstaatkundige mechanismen, die het ontwerp van de kade in het bijzonder beïnvloeden en welke invloed heeft dat op de gebruiksmogelijkheden?
- Kunnen de floristische waarden worden verhoogd door een gericht beheer en geschikte toplaag?

6. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

6.1 Alternatieven, algemeen

De Commissie meent dat door de ligging van de kade en de aard van de noodzakelijke maatregelen in hoofdlijnen er nauwelijks aanleiding is om alternatieven te ontwikkelen zoals bij veel andere dijkvakken gebruikelijk. In het MER zou tot uitdrukking moeten komen, dat het hier gaat om een relatief eenvoudig probleem. Dat neemt niet weg, dat voor een klein aantal aspecten, zoals hiervoor (zie § 2.1 en hoofdstukken 4 en 5) aan de orde gesteld, sprake is van keuzes waarover het MER helderheid moet verschaffen.

6.2 Inperking principe-oplossingen/varianten

Algemeen

De Commissie acht de inperking tot alleen kade-verbetering volgens het bestaande tracé voldoende onderbouwd.

Er zou moeten worden gestreefd naar minimalisering van het aantal nader uit te werken varianten, gebaseerd op reële ontwerpprofielen.

Bijzondere aandachtspunt bij het ontwikkelen van kadeverbeteringsvarianten zijn de mogelijkheden voor kleinschalige vormen van natuurontwikkeling in de vooroever van de kade, zo mogelijk in samenhang met natuurontwikkelingsplannen buitendijks, bijvoorbeeld door ondiepe maaiveldverlaging op daartoe geschikte plaatsen. Onderzocht zou moeten worden of dit voor de kadeverbetering goed te gebruiken specie oplevert ("werk met werk maken").

De hoogte, de vorm (hellingen en berm) en het ruimtebeslag moeten op schaal in de huidige dwarsprofielen/situaties ingetekend worden weergegeven.

Beheer en onderhoud

Een beheersvisie voor de kade dient onderdeel van de uitwerking van de alternatieven te zijn. Aandachtspunten voor de beheersvisie zijn:

- de vormen van inrichting, beheer en onderhoud die de beste mogelijkheden scheppen voor de gewenste ontwikkeling van natuurwaarden op het kadelichaam;
- mogelijkheden van gezamenlijk beheer met aansluitende terreinen vanuit het perspectief van de landbouw en/of de natuur.

6.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

De Commissie adviseert bij het ontwikkelen van het MMA een 'actieve' aanpak te volgen. Hiermee wordt bedoeld, dat toepassing van de beste bestaande mogelijkheden voor milieubescherming en -verbetering bij de ontwikkeling van dit alternatief als uitgangspunt wordt genomen. Indien er echter argumenten zijn op grond waarvan deze aanpak niet mogelijk is, kan ook gekozen worden voor de 'passieve' aanpak, waarbij na analyse van de milieueffecten van alternatieven of varianten het alternatief met de minst nadelige milieueffecten tot MMA benoemd wordt.

Bij de actieve aanpak wordt, na benoemen van de met prioriteit te beschermen of te ontwikkelen LNC-waarden, gezocht naar een alternatief dat deze waarden zo veel mogelijk ontziet, dan wel ontwikkelt (maar daarbij wel voldoet aan gestelde veiligheidseisen).

Het MMA zou zich kunnen richten op maximalisatie van de bijdrage aan de gewenste ontwikkeling van de voorlanden conform het ruimtelijk beleid (streekplan en bestemmingsplan buitengebied Kampen) door:

- kleinschalige maaiveldverlaging zo mogelijk betrekken bij kadeverbetering en speciewinning;
- de mogelijkheden van gronduitwisseling, waarbij het huidige afdek materiaal ook in de nieuwe situatie als zodanig weer wordt gebruikt;

- kade in aansluiting op aanliggende percelen extensief begrazen of (bij verzelfstandiging van de kade) het buitendijks grondbeslag beperken;
- de mogelijkheden natuurwaarden te ontwikkelen in samenhang met natuurontwikkelingsplannen buitendijks (zoals het project IJsselmonding).

7. MILIEUGEVOLGEN

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

7.1 Algemeen

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- per milieugevolg moet worden beschreven of het tijdelijk is of permanent;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral aandacht moet besteed worden aan die effecten die per variant verschillen;
- bij de beschrijving dienen de gevolgen van de aanlegfase en de gebruiksfase te worden betrokken.

7.2 Landschap

Per alternatief/variant dient aangegeven te worden in hoeverre de visueel-ruimtelijke waarden worden gehandhaafd dan wel gewijzigd.

Om de ruimtelijk-visuele veranderingen inzichtelijk te maken kunnen op relevante plekken dwarsdoorsnedes gepresenteerd worden, waaruit per alternatief het verschil tussen de huidige en de toekomstige situatie zichtbaar wordt. Ook moet daaruit de vormgeving van de aansluitpunten op de aangrenzende kadedelen duidelijk worden.

7.3 Natuur

7.3.1 Geomorfologie

Geef aan welke relevante veranderingen in de geomorfologie optreden.

7.3.2 Flora, vegetatie en fauna en ecologische relaties

Per alternatief moet worden nagegaan, waar veranderingen aan de kade naar verwachting leiden tot een verandering in vegetatie en fauna. Tevens dient te worden aangegeven of de aanleg (rustverstoring) tot onomkeerbare effecten voor de nu aanwezige fauna kan leiden en hoe dat zo veel mogelijk kan worden vermeden⁵].

Uiteraard moeten ook positieve effecten die het gevolg zijn van bijvoorbeeld beheermaatregelen en onderhoud (zoals maaibeheer en extensieve beweiding) en het gebruik van geschikt ophoog- en afdek materiaal en zaaigoed en de invloed daarvan op de ontwikkeling van bijvoorbeeld stroomdalvegetaties in het MER beschreven worden.

Beschrijf de mogelijkheden voor extensieve recreatie op de kade.

7.4 Cultureel erfgoed

Per alternatief dient te worden aangegeven welke patronen en elementen verloren gaan of worden aangetast, wat de waarde daarvan is en wat ervoor in de plaats komt. Tevens moet duidelijk worden op welke wijze cultuurhistorisch waardevolle elementen in de nieuwe situatie kunnen worden ingepast.

5 Zie ook reactie 2 (bijlage 4).

8. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieu-effecten van de varianten en de daarop gebaseerde kadeverbeteringsalternatieven moeten onderling en met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de financiële aspecten van de alternatieven worden betrokken om de realiteitswaarde van de alternatieven beter te kunnen beoordelen. Dit is in het kader van de milieu-effectrapportage niet verplicht, maar het maakt de besluitvorming meer inzichtelijk.

9. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieu-effecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieu-aspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieu-aspecten, die (vermoedelijk) in de verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

10. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effect-rapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Het bevoegd gezag moet bij het (goedkeurings) besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende (mitigerende) maatregelen te treffen.

De Commissie beveelt aan dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma geeft dat is gericht op het alternatief dat de voorkeur krijgt in het verbeteringsplan.

11. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- voor de uitgewerkte principe-oplossingen de hoogte, de vorm (hellingen en bermen) en het ruimtebeslag op schaal, in bestaande dwarsprofielen ingetekend weer te geven;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

12. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming (zie pag. 1);
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven en motivering van de keuze voor het voorkeursalternatief;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven;
- belangrijke leemten in kennis.

Gloen

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
Kadeverbetering Kattendiep-Ramspol
te Kampen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 november 1996 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
De Commissie voor de milieu-effectrapportage	Postbus 2345
3500 GH UTRECHT	25 NOV 1996
nummer :	1756-96
dossier :	837-17m2 7x
kopie naar :	Sc-proo-b'bl

Postadres
Provincie Overijssel
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 425 25 25
Telefax 038 425 26 50

Uw kenmerk	Uw brief	Ons kenmerk	Datum
		MWA 96/2441	22 11 1996
Bijlagen	Doorkies nr.	Inlichtingen bij	22 NOV 1996
div.	425 15 48	hr. P. Werksma	
Onderwerp	Advies richtlijnen Projectnota/MER kade Kattendiep-Ramspol.		

Hierbij berichten wij u dat wij van het waterschap IJsseldelta hebben ontvangen de Startnotitie Projectnota/MER inzake zijn voornemen voor het versterken van de kade Kattendiep-Ramspol te Kampen.

Het voornemen van het waterschap zal op 21 november 1996 worden bekendgemaakt in de pers en de Nederlandse Staatscourant. Deze bekendmaking is als bijlage toegevoegd.

Conform de Wet milieubeheer zullen wij met betrekking tot het voornemen van het waterschap inspraak en overleg organiseren ten behoeve van de door ons op te stellen richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER). Wij stellen u gaarne in de gelegenheid advies voor die MER-richtlijnen aan ons uit te brengen. Overeenkomstig de daartoe gestelde termijnen zullen wij uw advies graag vòòr 24 januari 1997 ontvangen.

Bijgaand treft u 7 exemplaren aan van de startnotitie. Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot de contactpersoon voor dit project de heer Ir. P. Werksma.

Gedeputeerde staten van Overijssel,

voorzitter,

griffier,

Het provinciehuis is vanaf het NS-station bereikbaar met stadsbus lijn 3 richting Wipstriik/Oosterenk, halte provinciehuis

Postbank 833220
ING Bank 69 18 10 893

Bezoekadres
Luttenbergstraat 2
Zwolle

8-700

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 226
d.d. 21 november 1996

Staatscourant 226

Donderdag 21 november 1996

BEKENDMAKING

Plan voor versterking van de waterkering Kattendiep-Ramspol

Inspraak op de Startnotitie voor de milieu-effectrapportage

Gedeputeerde staten van Overijssel delen mee dat zij van het waterschap IJsseldelta bericht hebben ontvangen dat dit waterschap een plan gaat opstellen voor de versterking van de waterkering Kattendiep-Ramspol.

De versterking van die waterkering is een m.e.r.-plichtige activiteit.

Gedeputeerde staten geven aan het waterschap Richtlijnen waaraan de inhoud van dat plan (met een milieu-effectrapport) zal moeten voldoen.

Via deze bekendmaking wordt eenieder de gelegenheid geboden voorstellen te doen voor deze richtlijnen.

Startnotitie projectnota/MER

Het kadegedeelte Kattendiep-Ramspol sluit aan op het deel Ganzensluis-Kattendiep dat in 1995 werd versterkt en op de keersluis Ramspol die naar verwachting in 1999 gereed zal komen.

De uitvoering van het deel Kattendiep-Ramspol is gepland in 1998.

In de Startnotitie voor de Projectnota/MER heeft het waterschap aangegeven welke inhoud het aan de Projectnota/MER wil geven. In de notitie is beschreven waarom de huidige waterkering tekort schiet en wat het doel is dat met de versterking van de waterkering moet worden bereikt. Het waterschap geeft daarbij aan dat zij kiest voor kadeverhoging volgens het tracé van de huidige kade. Voor de verhoging zullen 4 uitvoeringsvarianten nader worden bezien.

Op die startnotitie kunt u reageren. Als u op grond van de startnotitie wensen en/of opmerkingen hebt voor het opstellen van de Richtlijnen door gedeputeerde staten, kunt u die als inspraakreactie indienen.

Daartoe:

- ligt de startnotitie op verschillende plaatsen ter inzage
- kunt u nadere inlichtingen inwinnen
- kunt u tot 20 december 1996 uw inspraakreactie schriftelijk indienen bij gedeputeerde staten.

Terinzagelegging

De startnotitie ligt voor eenieder van 22 november tot 20 december 1996 ter inzage in:

- de bibliotheek van het provinciehuis van Overijssel, Luttenbergstraat 2, Zwolle
- het stadhuis van Kampen, Oudestraat 133, Kampen
- het gemeentehuis van IJsselmuiden, Oosterholtsweg 1, IJsselmuiden
- ontmoetingscentrum 'Ons erf', Heultjesweg 14, Kampereiland.

Nadere inlichtingen

Als u nadere inlichtingen wilt, kunt u zich wenden tot:

- de provincie Overijssel, tel. 038 4251548
- het waterschap IJsseldelta, tel. 038 3315608.

Inspraak

Eenieder die bij gedeputeerde staten wensen en/of opmerkingen kenbaar wil maken voor de Richtlijnen met betrekking tot de inhoud van de (door het waterschap op te stellen) Projectnota/MER, kan die schriftelijk indienen tot 20 december 1996. Uw reacties dient u te richten aan gedeputeerde staten van Overijssel, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Waterschap IJsseldelta (naam per 1 januari 1997: Waterschap Groot Salland)

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Overijssel

Besluit: goedkeuring van het dijkverbeteringsplan ingevolge artikel 7 van de Wet op de waterkering

Categorie Besluit m.e.r.: C12.1

Activiteit: Ontwikkelen van een verbeteringsplan voor de kade Kattendiep-Ramspol, met als uitgangspunt een inundatiefrequentie van 1/500 per jaar.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 21 november 1996

richtlijnenadvies uitgebracht op: 16 januari 1997

Bijzonderheden: Volgens de Commissie zou in het MER een nadere visie op de kadeverbetering moeten worden ontwikkeld, zodat kan worden gestreefd naar het uitwerken van een minimaal aantal, reële ontwerp-profielen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. M.M.U. van Dis (voorzitter)

ir. N. van Dooren

ir. J.H.J. van der Gun

drs. R.G. Mes

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	961209	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)	Amersfoort	961223
2.	961204	H. Vos	Kampen	961223
3.	961219	Mr. A.J. Boonstra, namens J. van 't Oever, Kampen	Groningen	961224
4.	961219	Mr. A.J. Boonstra, namens J. van Dijk, Kampen	Groningen	961224
5.	961220	Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, Directie IJsselmeergebied	Lelystad	970107